

A góg

2003. május 18-án vasárnap este tridenti rítusú misén vettem részt Budapesten a Belvárosi plébániatemplomban. Nem tudom leírni az élményeimet, annyira magával ragadott a szépsége, az a mélységes alázat, amely a papot, a diakonusokat s az asszisztenciát, valamint a jelenlevő egyházzeneszket, énekeseket jellemezte. A hívek, akik ezért mentünk oda, nem pusztán a kíváncsiságunkat elégtettük ki. Olyan liturgián vettünk részt, melyet 1500 éven át végzett az Egyház, s amely által annyi embert megfogott Isten és meg tudták valószínűsíteni az éltszentséget. [...]

2003. május 20. kedd este. Két nap telt el, s még mindig hatása alatt vagyok a vasárnapi liturgiámnak. Igen, engedelmességből és az Egyház iránti hűségből a mai latin rítusú szentmisében is meg kell találnunk a misztériumot, a Titok megőrzését. Hiszen annyi minden elvonja figyelmünket. A papát is. Azzal, hogy gyakran úgy tetszik: a pap többé nem vezeti a nyáját, hanem „előadást” tart nekik (szembemisézés szinte kizárólagos használata, illetve egyes papok alternatív miszési ötletei, mondván: ez lelképásztori igény, mintha ez valamiféle kulcsszó lenne arra, hogy mikor lehet megszegni az Egyház liturgiája iránt érzett hűséget), az állandóság megingását (melyik kánont is végezzük a sok közül), az olvasni alig tudó gyermekek olvastatása... Milyen zavaró lehet a papnak a legszentebb pillanatokban a bejáratnál szemben elhelyezkedni, ahová akarva-akaratlanul is odapillantani kényszerül. Hány elkésd, vagy épp’ csak egy futó imára betévedő hívő zavarja meg a kánon legtitokzatosabb szavait: „én testem... én vérem...”? Vagy amikor a felolvasó fiatal nem tud mit kezdeni az egyetemes könyörgésekben az N. pápáért, N. főpásztorért szöveggel és kiolvassa, hogy „en”?

Honnan van az a hihetetlen góg a fiatalok körében? Mert mi másnak lehetne azt nevezni, ami ma is megtörtént? Ifjúsági mise. Gitárral. Első gondolatom az volt, hogy megyek egy másik misére. (Egy tridentimise-élmény után ez, azt hiszem, nem igényel különösebb magyarázatot.) Aztán eszembe jutott, hogy ez a közösségünk miséje. Erre a misére más szempontból is szükség volt, ugyanis egyházi előírás szerint csak olyan helyen lehet Oltáriszentséget tartani, ahol mise is van. A plébánia kápolnájában nagyon régen nem volt mise. Viszont a plébánián szükség van Oltáriszentségre, hiszen bármikor hívhatják és hívják is az atyákat. Éjszaka is. Akkor minden perc számít.

Szóval gitáros ifjúsági mise. A gitáros előtt (nem nevezném meg az illetőt, mert az általam ismert személyek közül —sajnos csak kevés kivételtől eltekintve— bármelyik gitáros lehetne) ott a lista, hogy mit fogunk énekelni. A bevonulási és a felajánlási énekeknél két cím is van. Válasszunk. Megkérdem az illetőt, hogy a Kyrrie helyére miért nem Kyrriét választott. S milyen ünnep van kedden, hogy Dicsőség is írt (mondanom sem kell, az sem a nagy doxológia szövegére íródott volt, hanem valami tingli-tangli nóta). Azt válaszolta, hogy tudta, hogy nekem nem fog tetszeni, hiszen régebben is kifogásoltam már a miseénekek kiválasztását, de nincs más lehetőség. S különben is az atya vasárnapi misét fog mondani(!), azért van Dicsőség is. Nyeltem egyet. Azt mondtam neki, hogy tudomásom szerint a Sárga könyv tartalmaz „Uram, irgalmazz”-t, sőt a Kék könyv is, amiben kotta is van. Azt felelte, hogy azokat nem tudja. S különben is, a lelkület a fontos, nem az ének. Erre azt feleltem, hogy ennyi erővel akár Micimackót is olvashatunk a Szentírás helyett, hiszen a lelkület a fontos. Csak éppen a mise lenne érvénytelen. S különben is, nem azért kérem a miseénekek előírást betartását, mert nekem ez a mániám, hanem mert ez az Egyház előírása. Ekor közbeszólt a másik gitáros, s máris mondta a megfelelő „Uram, irgalmazz”-t a Sárga könyvből, s kiderült, ez a gitáros is ismeri.

A misén különben —várható módon— nem volt Dicsőség. Már éppen bement a „önjelölt egyházzenesz” az ének számát, amikor a pap rámosolygott és így folytatta: „Könyörgjünk!”

Kérdem én, honnan van ez a hihetetlen, gógos magabiztosság? Majd én megmondom a papnak, hogy milyen ünnep van, hogy mikor mit énekeljünk. Állandó rész... ugyan már, hiszen úgyis a lelkület számít, a Jó Istennek úgyis biztos tetszik... A tridenti rítuson a pap az oltárra borult, mintegy Mózes módjára befödte a szemét az égő csipkeborok előtt. Ma tele szájjal káromoljuk a liturgiát, s mindezt megtoldjuk álszent, kegyes dumával: hiszen a lelkület számít, nem? Engedelmisség, ugyan már... egyáltalán ismerik ezt a szót a mai önjelölt amatőr liturgászok?